

Toiminnallinen työpaja isos- ja kerhonojajakoulutukseen

Työpajan taustalla kestävän kehityksen teemat 16 Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto, sekä 17 yhteistyö ja kumppanuus

Sana ”rauha” esiintyy Raamatussa yli 300 kertaa. Raamatussa rauha ei merkitse vain sodan tai väkivallan poissaoloa, vaan se tarkoittaa kaikinpuolista eheyttä, hyvinvointia, turvallisuutta ja mielenrauhaa. Rauhalle, sovinnolle ja yhteistyölle on siis laajat raamatulliset perusteet. Autuaaksijulistuksessa rauhantekijät mainitaan erikseen (Matt. 5:9), sovinto ja sovussa eläminen on tavoiteltava asia kristittyjen elämässä (Matt 5:21–26), meidät kutsutaan toimimaan yhdessä (1. kor. 12: 12-), sekä tukemaan toinen toisiamme (Gal. 6:2). Myös itse Jumalaa kutsutaan Raamatussa rauhan Jumalaksi (Room. 15:33), sekä Jeesusta rauhamme keskiöksi (Ef. 2:14).

Lämmittely mielipidejanatyöskentely

Pyydetään osallistujia nousemaan seisomaan. Luokan eri seinät edustavat mielipidejanan ääripäitä. Toisessa päässä luokkaa on ”täysin samaa mieltä” ja toisessa päässä luokkaa ”täysin eri mieltä”. Oppilaita pyydetään asettumaan janalle sille kohtaa, mikä edustaa heidän ajatteluaan kyseisen väittämän kohdalla. Kun oppilaat ovat asettuneet janalle, voidaan eri kohdissa seisovia oppilaita pyytää perustelemaan omat mielipiteensä. Tällä työskentelyllä voidaan käydä läpi esimerkiksi väittämiä:

”Rauha tarkoittaa sitä, että ei ole sotaa”

”Jokainen voi omalla toiminnallaan edistää rauhaa maailmassa”

”Kaikki konfliktit voidaan ratkaista puhumalla”

”Maailmanrauha on mahdollista saavuttaa”

”Eriarvoisuus maailmassa on väistämätöntä”

”On oikein jakaa maailman resursseja uudelleen, jotta kaikilla olisi tarpeeksi”

”Maailman ongelmat ovat niin suuria, että minun päätöksilläni ei ole väliä”

”Joidenkin maiden on oikein saada enemmän, koska he tekevät enemmän töitä”

”Sosiaalinen media rakentaa rauhaa”

”Ystävällisyys on tärkeimpiä tapoja rakentaa parempaa maailmaa”

”Rauhantyö on turhaa, kun ei ihmiset kuitenkaan”

Tietopaketti

Voit lukea halutessasi lyhyet pohjustukset kahdesta Agenda 2030 teemasta

Maailman kaikkien maiden kestävän kehityksen työtä ohjaa vuonna 2015 YK:ssa sovittu kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma, josta käytetään nimeä Agenda2030 Se sisältää 17 tavoitetta, jotka maiden tulisi yhdessä saavuttaa vuoteen 2030 mennessä. Seuraavassa ajatuk-
sia kahdesta eri tavoitteesta

16

Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto:

Rauhantyöllä edistetään rauhaa ja vähennetään väkivaltaa. Rauhantyö on keskustelemista, neuvottelemista, uusien toimintatapojen opettelua, tiedottamista ja yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Riidat ihmisten, yhteisöjen tai valtioiden kesken eivät synny tyhjästä. Taustalla on usein kokemus epäoikeudenmukaisuudesta, ahneus tai vallanhalu. Rauhaa tavoiteltaessa pitääkin kiinnittää huomiota siihen, että ruoka, raha, luonnonvarat ja muu tarpeellinen jakautuvat tasapuolisesti.

Valitettavasti maailmassa on edelleen sotia. Sodan ja väkivallan tulisi olla aina viimeinen keino ratkaista konflikteja. Joskus kuitenkin joudutaan puolustamaan omaa maata, ihmisoikeuksia. Siksi on tärkeää pyrkiä välttämään sotaa kaikin tavoin, tehdä rauhantyötä ja etsiä rauhanomaisia ratkaisuja riitoihin.

Lapset ja nuoret ovat avainasemassa rauhanrakentamisessa. Lapset, jotka kokevat kotona aikuisten huolenpitoa, oppivat koulussa sovintotaitoja ja pääsevät jo nuorena vaikuttamaan asioihin, osaavat aikuisena ratkaista ristiriitoja väkivallattomasti ja rakentaa kaikille reilua yhteiskuntaa.

17

Yhteistyö ja kumppanuus

Maapallollamme asuu jopa 8 miljardia ihmistä, jotka asuvat melkein 200 eri maassa ja seitsemässä eri maanosassa. Maailman ihmiset puhuvat jopa 9000 eri kieltä. Eri kieliryhmillä ja eri puolilla maapalloa asuvilla ihmisillä on ainutlaatuiset kulttuurinsa ja elintapansa. Lisäksi jokainen ihminen on omanlaisensa yksilö. Ei ole olemassa kahta aivan samanlaista ihmistä.

Toisaalta meitä ihmisiä myös yhdistää moni asia. Jokainen ihminen kaipaa rakkautta ja hyväksyntää. Hengitämme samaa ilmaa. Jokainen meistä tarvitsee ruokaa elääkseen. Merten ja luonnon saastuminen vaikuttaa meihin kaikkiin.

Meidän ei tule vain hyväksyä eriarvoisuutta, vaan ajatella, että jokainen ihminen on arvokas ja oikeutettu hyvään elämään. Ihmisarvoon liittyy myös se, että muut eivät tule sanelemaan, miten toisen pitäisi elää. Esimerkiksi täällä Suomessa emme voi tietää, mikä on paras tapa toimia Tansaniassa. Voimme kuitenkin tehdä yhteistyötä, jotta kaikki saisivat elää ihmisarvoista elämää ja yhteinen luontomme voisi hyvin. Eri puolilla maailmaa elävien heikommassa asemassa olevien ihmisten elämän parantamiseen tähtäävää yhteistyötä kutsutaan kehitysyhteistyöksi.

Toiminnallinen osuus

vaihtoehtoisia toteutustapoja

A) Draamaharjoitus pienryhmissä

Tavoite: Harjoitella konfliktien ratkaisua ja vuorovaikutusta.

1. Ryhmät saavat lapulla kuvitteellisen konfliktitilanteen (esim. erimielisyys kaveriporukassa, ohittelu koulun ruokalassa, oppilas vie toisen repun/koulutarvikkeita, ilkeä postaus somessa jne).
2. Ryhmä esittää lyhyen näytelmän, jossa tilanne päättyy riitaan.
3. Seuraavaksi he näyttävät vaihtoehtoisen version, jossa rakennetaan sovinto yhteistyössä.
4. Keskustellaan koko ryhmän kesken siitä, mitä näytelmissä tapahtui, ja millaisilla keinoilla rauhaa rakennettiin
5. Toistetaan sama prosessi muiden ryhmien kohdalla
6. Lopuksi keskustellaan siitä, tunnistammeko kaavoja, miten rauhaa rakennetaan erilaisissa tilanteissa (verrataan kaikkien eri ryhmien ratkaisuja keskenään ja mietitään yhtäläisyyksiä)
7. Miten oppimamme voisi olla hyödyksi omaa ryhmää ohjatessa?

B) Priorsointiharjoitus

Tavoite: Harjoitella päätöksentekoa ja miettiä, mikä rauhan rakentamisessa on oleellista

1. Jaetaan osallistujat sopivan kokoiisiin ryhmiin, n.3–5 henkeä.
2. Jokainen ryhmä saa tehtäväkseen listata mahdollisimman monta asiaa, mitkä ovat välttämättömiä pysyvän rauhan aikaansaamiseksi (esim. resurssien tasainen jako, puhdas vesi, ystävällisyys, luottamus jne.)
3. Seuraavaksi ryhmälle annetaan muutama minuutti aikaa valita listastaan viisi tärkeintä asiaa.
4. Tämän jälkeen tehtäväksi annetaan karsia jälleen kaksi asiaa pois
5. Viimeisessä vaiheessa jäljelle jääneet kolme kohtaa laitetaan tärkeysjärjestykseen
6. Vertaillaan ryhmien aikaansaamia listoja ja keskustellaan yhdessä, mitä listat kertovat rauhasta
7. Reflektoidaan yhdessä sitä, millaista päätöksentekoa oli aikapaineen alla

C) Rauhanneuvottelut

Tavoite: Opetella neuvottelutaitoja ja kompromissien tekemistä

1. Jaetaan osallistujat pienempiin ryhmiin, joille jokaiselle annetaan oma identiteettinsä. Tällaisia identiteettejä voi olla esimerkiksi:
Teollisuusmaat – runsaat resurssit, mutta myös kulutus suurta
Globaali etelä – pienemmät resurssit, haluavat kehittyä omilla ehdoillaan
Ympäristöjärjestö – ajaa luonnonsuojelua ja kestävää kehitystä
Rauhanjärjestö – ei omia selviä tavoitteita, pyrkii sovitteluun
Yrittäjämaailman edustaja – pyrkii edistämään talouskasvua ja työllisyyttä
Tiedeyhteisön edustaja – pyrkii tuomaan esiin tutkimustietoa
Pieni saarivaltion – vähän vaikutusvaltaa, kärsii ilmastonmuutoksesta eniten
2. Annetaan kaikille ryhmille yhteinen kysymys tai ongelma ratkaistavaksi, kuten
"Kuinka jaamme maailman resurssit oikeudenmukaisella tavalla"
"Kuinka vältämme uudet sodat"
"Kenen vastuulla ilmastonmuutoksen torjuminen on"
3. Jokainen ryhmä valmistelee oman esittelypuheenvuoronsa aiheesta, jossa he kertovat omista tavoitteistaan neuvotteluille sekä perustelevat oman kantansa
4. Kun kaikki ryhmät ovat saaneet pidettyä omat puheenvuoronsa alkaa neuvottelu, jonka tavoitteena on saada muodostettua yhteinen lausuma annetusta kysymyksestä. Tavoitteena on luoda sellainen kompromissi, jonka kaikki osallistujat voisivat allekirjoittaa.
5. Neuvotteluja voidaan rytmittää tauoilla, joiden aikana ryhmät voivat vetäytyä keskustelemaan keskenään tai yhdessä toisten ryhmien kanssa.
6. Kun yhteinen lausuma on saatu luotua, voidaan reflektoida sitä, miten neuvottelut sujuivat, ja kuka neuvotteluissa "määräsi tahdin"? Mitkä asiat edesauttoivat neuvotteluiden etenemistä, mitkä taas veivät neuvotteluja kohti umpikujaa?

Loppurefleksio minä rauhan rakentajana

Työpajan loppuksi jaetaan kaikille osallistujille pieni palanen paperia. Tähän paperiin voi jokainen kirjoittaa oman ajatuk-
sensa, kuinka juuri itse voisi omassa elämässään toimia rauhan
rakentajana. Laput voidaan joko kerätä tilan seinälle yhteiseksi
muistutukseksi, tai jättää osallistujille itselleen muistutukseksi
siitä, että jokaisella meillä on mahdollisuus olla osaltamme
rakentamassa rauhaa.

Yhteisöllistä reflektiota voi jatkaa myös piirissä, jossa jokainen
voi kertoa ja reflektoida esimerkiksi seuraavien ajatusten kautta:

"Tänään opin..."

"Yllätyin siitä, että..."

"Tämän työpajan perusteella jatkossa aion..."

Koulutuskerta voidaan lopettaa myös yhteiseen rukoukseen
rauhan puolesta. Voit rukoilla esimerkiksi näin:

*"Pyhä Jumala, rukoilemme rauhaa koko maailmaan. Siunaa ja
varjele konfliktialueilla eläviä ihmisiä. Anna päättäjille viisautta,
jotta konfliktit ja sodat saadaan ratkaistua oikeudenmukaisesti.
Opeta meitä elämään rauhassa toistemme kanssa ja rakastamaan
lähimmäisiä niin kuin itseämme. Kuule hiljainen rukouksemme
rauhan puolesta. Amen."*

Mitä seuraavaksi?

Haluaisitko innostavan tavan käsitellä kestäväää kehitystä nuorten kanssa? Globaaliagentit.fi tarjoaa mak-
suttoman ja pelillisen tavan tutustua YK:n Agenda 2030 -tavoitteisiin. Agenttikoulun tehtävät vievät oppilaat
tutkimaan maailmaa, pohtimaan omia valintojaan ja toimimaan paremman tulevaisuuden puolesta.

Käy tutustumassa ja ota luokkasi mukaan seikkailuun: globaaliagentit.fi